

ДЕТСКА ГРАДИНА №143 „ЩУРЧЕ“

Бистрица, Район „Панчарево“, Столична община, ул. „Тинтява“ №6

УТВЪРЖДАВАМ:

Заповед РД-09- – 42 / 15.09.2023г.

Директор

/Боряна Банова /

ПЛАН

ЗА

ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ И ПРЕВЕНЦИЯ

НА ТОРМОЗ

в ДГ№143 ”Щурче”

Приет на заседание на педагогическия съвет с Протокол 0/15.09.2023г

I. АКТУАЛНОСТ НА ПРОБЛЕМА ТОРМОЗ

Настоящият план за противодействие на тормоз е резултат от нарастващата тревожна тенденция на прояви на насилие и тормоз и във връзка с необходимост от прилагането на цялостен подход за обединяване на усилията на учители, родители, деца и местните институции за превенция и противодействие на тормоз.

II. ЩО Е НАСИЛИЕ И ТОРМОЗ. ВИДОВЕ. РАЗПОЗНАВАНЕ.

Тормозът в ДГ обхваща някои прояви. Това е явление, което оставя дълготрайни последици върху психичното здраве и поведението както на децата, които търпят насилие, така и на онези, които го извършват или наблюдават.

1.Какво е насилие? Видове насилие.

Физическо насилие е „причиняване на телесна повреда, включително причиняване на болка или страдание, без разстройство на здравето”.

Психическо насилие „са всички действия, които могат да имат вредно въздействие върху психичното здраве и развитие на детето, като подценяване, подигравателно отношение, дискриминация, отхвърляне или други форми на отрицателно отношение, както и неспособността на родителя, настойника, попечителя или на лицето, което полага грижи за детето, да осигури подходяща подкрепяща среда”.

2.Какво е тормоз?

Тормозът спада към насилието над дете и се третира с мерките на Закона за закрила на детето. Според чл. 7, ал. 1 и 2 от Закона за закрила на детето, всяко дете има право на закрила от насилие и всеки, на когото стане известно за дете, преживяло насилие, е длъжен да сигнализира органите по закрила.

3.Характеристика на тормоза:

- 1.злонамерена проява, която има за цел да нарани или унижи дете;
- 2.извършва се от позиция на силата, като едната страна използва доминиращата си позиция, за да нарани другата физически или психически, да я унижи или изолира от социалния живот;
- 3.повтаря се многократно във времето, а не е еднократен и изолиран акт на агресия.

4.Основните групи тормоз са:

Физически тормоз – например, блъскане, щипане, удряне, нанасяне на болка, спъване;

Вербален тормоз – словесни изрази, които имат за цел да унижат и оскърбят детето на база раса, пол, увреждане или друго, с което се подчертава различие от останалите. Включва подмятания, подигравки, унижение, обиди;

Психически тормоз – например, подмятане, подиграване, закачане, омаловажаване, хвърляне на вещи;

Социален тормоз – например, избягване, изключване от дейността, одумване и разпространение на зловни слухове, натиск върху другите да не влизат в приятелски отношения с децата, обект на тормоз, изолиране;

5.Разпознаване на тормоза и насилието:

А/ Разпознаването на физическото насилие включва следните физически и поведенчески показатели:

- различни по вид и цвят натъртвания, включително синини, постоянни или чести червени петна, включително от пръсти, насинени очи, следи от ухапване;
- неправдоподобни или объркани обяснения за травмите, включително едностранни отговори;
- безпокойство и крайности в поведението - от агресивност до пасивност;
- лоша представа за себе си - децата смятат, че са заслужили насилието;
- прекалена отстъпчивост на детето и оставяне без протест да се прави каквото и да било с него;
- влошаване на здравословното състояние, което включва прилошавания, главоболие, отпадналост;

Б/ Разпознаването на психическото насилие включва следните физически и поведенчески показатели:

- детето може да стане затворено и изолирано, да не желае да контактува с връстниците си;
- агресивно поведение и/или поведение, насочено към привличане на вниманието, упорито непослушание, самонараняване;
- внезапни избухвания, които са необичайни за възрастта или за нивото на развитие на детето;

III. ЦЕЛ НА ПОЛИТИКА ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА ТОРМОЗА В ДГ №143“Щурче ”

За постигане на целите на тази политика колектива в ДГ гарантира, че родителите на децата са наясно, че всеки проблем, свързан с тормоз, ще бъде разгледан внимателно и ефективно.

Персоналът на ДГ докладва на директора/ зам.-директора и родителите по отношение на техните опасения относно тормоза.

В ДГ№ 143 се извършват дейности за: яснота, сближаване, добра организация, предотвратяване и реагиране на тормоз и подкрепа за всички.

IV. РЕАЛИЗИРАНЕ НА ПЛАНА ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА ТОРМОЗ НА РАВНИЩЕ ДГ И НА РАВНИЩЕ ГРУПА. ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ДЕЙНОСТИ ПО ПРЕВЕНЦИЯ И ИНТЕРВЕНЦИЯ (РЕАКЦИЯ).

1. Същност

Тормозът в ДГ №143, не се толерира. ДГ ще извършва дейности по **превенция и интервенция (реакция)**, които се осъществяват на **равнище ДГ и на равнище група**; ще включва **родителите** като неизменен участник в процеса на превенция и на интервенция; ще осигурява основните **ресурси** и ще работи съвместно с **институциите**, за да може ефективно да противодейства на насилието.

Основният **принцип** в ДГ №143 е прилагането на цялостен подход, полагане на координирани и последователни усилия за предотвратяване на тормоза и създаване на безопасна среда.

При прилагането на последователна и целенасочена политика, която се споделя и прилага от цялата общност и се подкрепя от институциите, ще се постигне напредък в справянето с насилието.

Политиката включва мерки и дейности за превенция и намеса (реакция), както и разписани механизми и отговорности за действие в ситуации на насилие или в риск от насилие.

Превенцията на тормоза включва комплекс от мерки, които имат за цел ограничаване и елиминиране на рисковите фактори допринасящи за насилие.

Интервенциите включват действия и мерки, които целят спиране и разрешаване на възникнала вече ситуация на тормоз, като се отчитат индивидуалните потребности на всяко дете, въввлечено пряко или косвено в ситуацията, и се прилага принципа на най-добрия интерес на детето.

Основен въпрос в ДГ №143“Щурче ” е да се развива капацитета на учителите, служителите, децата и родителите да разпознават и реагират на различните форми на тормоз. При констатиране на такъв дефицит - да се планира обучение за допълнителна подкрепа на педагозите за работа с деца с деструктивно поведение, проявяващи тормоз в ДГ. Да се търси сътрудничеството с други, външни за ДГ служби, организации или институции.

За да се набележат превантивни мерки в ДГ №143 е важно персонала, родителите и децата да са информирани за проявите на насилие и тормоз, видовете поведение, които те включват, както и белезите, по които да бъдат разпознати, както и да се направи конкретна оценка на проявите и нивото на тормоз в ДГ.

Комплексът от превантивни мерки в ДГ №143“Щурче“ включва всички възможни аспекти и форми на тормоза, фокусиране на вниманието върху участието на всички групи и планиране на ниво ДГ и на ниво група.

2. Разработване и въвеждане на система за предотвратяване и противодействие на тормоза в ДГ № 143

Залегнали са **принципи и ценности** за не насилие, основаващи се на комуникация, мотивация, корекция и добра организация.

2.1. Дейности на равнище ДГ:

A/ Превенция на тормоза на ниво ДГ включва следните дейности:

1. Оценка и анализ на проблема

Оценката в ДГ №143 се извършва в началото и в края на учебната година

Оценката (пакет от психологически инструменти- се организира от педагогическия екип и психолога на ДГ №143 и за тази цел се използват инструменти като анкети с децата и учители, разговори с родителите, превантивни дейности с представители на институциите и др. Чрез оценката на проблема се дава отговор на въпросите: Осъзнава ли се проблемът и какво се знае за него? Кои видове и какви форми на тормоз има в ДГ? Колко често те се проявяват? Къде са местата, на които най-често се случват? Кои са участниците? Как се е реагирано до момента? Какво следва да се предприеме, за да бъде реакцията ефективна?

Резултатите от оценката и наличието на проблем се обсъждат на педагогически съвет с участието и на непдагогическия персонал, а в подходящ формат – и с родителите и децата.

Правилата и процедурите за недопускане на прояви на насилие и тормоз в ДГ №97 е необходимо да се допълват и актуализират; да се изгради система за превенция в група – децата да бъдат включени в подходящи образователни дейности, ателиета, които да ги възпитават в уважение и толерантност към различията, да изграждат етика на взаимоотношенията, кое поведение е приемливо и кое – не и как да реагират на неприемливо поведение. Необходимо е възпитаване у децата на социални умения и нагласи, които не допускат насилие във взаимоотношенията.

2/ Интервенцията на ниво ДГ включва водене на дневник и процедури за управление на информацията, инициране на работа по случай и насочване на случай към други служби.

Таблица 1.

КЛАСИФИКАЦИЯ НА ФОРМИТЕ НА ТОРМОЗ И

ПРЕДПРИЕМАНЕ НА СЪОТВЕТНИ ДЕЙСТВИЯ

Ниво на тормоз	отговор на ДГ	Документиране	Последователност на процедурите за интервенция
<p>ПЪРВО НИВО - НИСКО НАРУШАВАНЕ НА ПРАВИЛАТА:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Форми на физически тормоз са например: леко удряне, бутане, щипане, драскане, дърпане на коса, хапане, подритване, замърсяване или разрушаване на нечия собственост. • Форми на вербален тормоз са например: подмятания, подигравки, унижение, заплахи, обиди, нецензурни/неприлични коментари; • Форми на психически тормоз са например: омаловажаване, клюкарене, обиждане, осмиване, засрамване, подвикване, ругаене, клеветене, измисляне на прякори. • Форми на социален тормоз са например: подмятане на коментари, подиграване, изключване от групови или съвместни дейности, фаворитизация/предпочитания, базирани на различие, 	<p>На първо ниво, по правило, действията се предприемат автономно от учител заедно с родител, като се предприема педагогическа работа – индивидуално, за група деца или за цялата група.</p> <p>По изключение, ако насилственото поведение се повтаря, педагогическата работа не дава резултат, последствията са по-сериозни, ако се касае за насилие от страна на група към индивид или ако едно и също дете бива тормозено нееднократно в ситуации, класифицирани като първо ниво,</p>	<p>Ситуациите от първо ниво не се регистрират.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Верифициране на подозрение или откриване на ситуация на тормоз – подробно информиране за случилото се от всички участници. 2) Прекратяване на ситуацията и успокояване/интервенция към всички участници. 3) Уведомяване на родител 4) Консултации - предприемане на индивидуални разговори с участниците. 5) Мониторинг на предприетите мерки и действия.

разпространяване на слухове.	то тогава следва се да предприемат действия, предписани за ситуации от нива две или три.		
------------------------------	--	--	--

2.2. Дейности на равнище групи:

А/ Превенция на тормоза на равнище група включва обучителни дейности и работа с групата.

При работа на равнище група се прилагат всички форми на групова работа, решаване на казуси, ролеви игри, споделяне на опит, като се използват възможностите на образователните направления. Водеща роля в тях имат учителите.

Необходимо е да се извеждат теми от учебното съдържание, които може да се използват за работа и анализ по проблема насилие, свързани с правата на децата, ценностите, социалните роли, функционирането на групите и институциите и т.н.

Целта е да се създаде пространство, в което се говори открито за тормоза и се работи за формирането у децата на нагласи и социални умения, недопускащи насилие, като например емпатия, толерантност и уважение към различията, решаване на конфликти и др. Децата трябва да се стимулират първо сами да дават отговори на поставените въпроси, а след това да се предлагат официални дефиниции. Всяка първа дискусия трябва да започне с договаряне на правилата за работа, като например – всеки има право да каже какво мисли, всеки има право да бъде изслушан, мненията не се омаловажават и т.н.

Основните теми могат да бъдат:

1. Какво представлява тормозът, разпознаваме ли го и как можем да докладваме за случаи на тормоз?
2. Какви са преживяванията на извършителя, последователите, потърпевшия и наблюдателите? (някои видове поведение като присмиването може да изглеждат като игра или шега, но обиждат и водят до негативни емоции у този, към когото са насочени и до това той да се чувства унижен или заплашен).
3. Как се чувстваме, когато видим прояви на тормоз и какво правим?
4. Какво можем и искаме да направим?
5. Кои са основните ценности, правила на поведение, които следва да приемем? Как можем да ги прилагаме?

Б/ Интервенцията на равнище група

Необходимо е да се реализират съвместни действия между учител и психолог..

3. Включване на родители

Привличането на родителите е важна част от реализирането на програма и важно условие за нейната ефективност. Родителите се привличат като партньори в дейностите по превенция, както и в случаите на интервенция.

Родителското съдействие може да има различни измерения, като:

- родители - специалисти от областта на помагащите професии (психолози, социални работници, медиатори, лекари и др.) или други професии, които могат да бъдат полезни, включително журналисти, спортисти, драматурзи, композитори, музиканти, художници, режисьори и други, с чиято помощ могат да се реализират ценни;
- родители, които могат да се включат в групи за придружаване на определени групи деца по пътя от дома до ДГ и обратно;
- родители, които могат да станат посредници между ДГ и родителите или други организации и институции;
- родители, които могат да осигуряват ресурси – в натурални показатели, услуги, за изпълнение на дейности.

При включване на родителите се има предвид следното:

- във всички случаи е необходимо родителите да бъдат уведомени за случилото се, както и за предприетите от ДГ действия за разрешаване на ситуацията;
- родителите да не критикуват другото дете или групата деца, а да се опитат да погледнат на ситуацията през погледа на другата страна;
- родителите трябва да бъдат запознати, че критиките, обидите и negliжирането на другото дете или деца от тяхна страна само ще задълбочат конфликта;
- разговорът трябва да бъде проведен на подходящо място, в партньорски взаимоотношения, като се предостави отворено пространство за споделяне на техните опасения и гледни точки;
- от разговора могат да бъдат изведени конкретни договорености кой какво може да предприеме и какво се очаква като резултат;
- учителят може да насочи родителите за консултация с психолог или с други специалисти при необходимост

4. Ресурсна обезпеченост - Ръководството на ДГ е необходимо да осигури:

4.1. проучване на необходимостта от повишаване на квалификацията на педагогическите специалисти в областта на справяне с тормоз и провеждане на обучение за служителите;

4.2. изградени механизми за взаимодействие с различни институции;

-
- 4.3. обучени специалисти за интервенция в ситуации на тормоз в ДГ,
 - 4.4. информация, материали по темата за насилието и тормоза в ДГ.